

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	WIEDZA O KULTURZE
Kod przedmiotu	L07
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Teorii i Antropologii Literatury
Kierunek studiów	Logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok I, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	ogólne i podstawowe
Język wykładowy	Język polski
Koordynator	Dr hab. Arkadiusz Luboń, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. Arkadiusz Luboń, prof. UR

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	30	-	-	-	-	-	-	-	3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)
 wykład - egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa wiedza z zakresu kulturoznawstwa uzyskana w toku edukacji na etapie szkoły średniej oraz podstawowa wiedza ogólnohumanistyczna

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Student/ka poznaje najważniejsze zagadnienia dotyczące historii i rozwoju badań kulturoznawczych
C ₂	Student/ka poznaje podstawowe koncepcje istoty kultury i cywilizacji oraz ich ewolucji
C ₃	Student/ka potrafi wskazać i zanalizować najważniejsze procesy zachodzące w kulturze współczesnej
C ₄	Student/ka staje się świadomym uczestnikiem życia kulturowego wspólnoty europejskiej

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych i do efektów ze standardu kształcenia nauczycieli
EK_01	Student/ka zna i rozumie założenia najważniejszych kierunków badań nad literaturą i kulturą polską (z uwzględnieniem kontekstowego tła literatury i kultury powszechnej); jest zorientowany/a w trendach współczesnego życia kulturalnego odnoszących się do różnych wytworów kultury narodowej	K_W03
EK_02	Student/ka potrafi krytycznie analizować źródłowe teksty literackie oraz akademickie rozprawy kulturoznawcze oraz interpretować wytwory kultury z wykorzystaniem typowych procedur badawczych w celu określenia ich sensów, oddziaływania społecznego pozycji i rangi w procesie historyczno-kulturowym; promuje polską kulturę na świecie	K_U04
EK_03	Student/ka korzysta świadomie z wytworów kultury narodowej, analizuje etyczne dylematy współczesnej kultury, dba o prestiż związany z wykonywanym zawodem	K_K03

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Definicje podstawowe: kultura, cywilizacja, antropologia, etnografia, etnologia, globalizacja.
Rozwój antropologii jako dyscypliny naukowej. Najważniejsze dyskursy teoretyczne XX wieku.
Ewolucjonizm klasyczny (E. Morgan). Epoki etniczne i koncepcja przeżytku (E. Taylor, L. Krzywicki).
Etnopsychologia S. Freuda.
C. G. Jung i teoria kultury jako nośnika archetypów.
Tradycje badań terenowych. Antropologia podróżnicza na przykładzie C. Geertza.
Strukturalizm i narodziny etnologii. C. Levi-Strauss i antropologia strukturalna.
Szkoła F. Boasa. Studia R. Benedict nad „wzorami kultury”.
Marksizm i jego teoria kultury. Kultura jako pole konfliktu klasowego. Kultura a polityka. Marksizm i postmodernizm.

Imperializm i jego konsekwencje społeczno-kulturowe. Teoria postkolonialna we współczesnym kulturoznawstwie.
Kultura masowa. Definicje, warunki powstania i rozwoju, masowe technologie komunikacji. Nowe media jako nowy paradygmat kulturowy.
Zmiany medialne, zmiany społeczne. Media i ich wpływ na człowieka w ujęciu Marshalla McLuhanna. Cyberkultura i cybernetyka w kontekście posthumanizmu.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład problemowy z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw)
EK_01	Egzamin pisemny, obserwacja w trakcie zajęć	Wykład
EK_02	Egzamin pisemny, obserwacja w trakcie zajęć	Wykład
EK_03	Obserwacja w trakcie zajęć	Wykład

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest aktywny udział w wykładach, czytanie zalecanej literatury oraz pozytywny wynik egzaminu pisemnego Kryteria oceny egzaminu:
<ul style="list-style-type: none"> • Ocena bardzo dobra – 91-100% poprawnych odpowiedzi • Ocena plus dobra – 86-90 % poprawnych odpowiedzi • Ocena dobra – 76-85% poprawnych odpowiedzi • Ocena plus dostateczna – 71-75% poprawnych odpowiedzi • Ocena dostateczna – 60-70% poprawnych odpowiedzi • Ocena niedostateczna – poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30 W
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, dyżurach)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	40

<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do zajęć, • przygotowanie do egzaminu, • studiowanie literatury przedmiotu 	
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Burszta W., <i>Antropologia kultury</i>, Poznań 1998. • Kłoskowska A., <i>Kultura masowa</i>, Warszawa 2012. • McLuhan M., <i>Zrozumieć media. Przedłużenia człowieka</i>, Warszawa 2004.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Appadurai A., <i>Nowoczesność bez granic. Kulturowe wymiary globalizacji</i>, Kraków 2005. • Baker Ch., <i>Studia kulturowe. Teoria i praktyka</i>, Kraków 2005. • Benedict R., <i>Wzory kultury</i>, Warszawa 2008. • Bhabha H., <i>Miejsca kultury</i>, Kraków 2010. • Bolter J. D., <i>Przestrzeń pisma. Komputery, hipertekst i remediacja druku</i>, Kraków-Bydgoszcz 2014. • Buchowski M., Burszta W. <i>O założeniach interpretacji antropologicznej</i>, Warszawa 1992. • Burszta W., <i>Różnorodność i tożsamość. Antropologia jako kulturowa refleksyjność</i>, Poznań 2004. • Crary J., <i>24/7. Późny kapitalizm i koniec snu</i>, Warszawa 2015. • Fleischer M., <i>Teoria kultury i komunikacji</i>, Wrocław 2002. • Freud S., <i>Człowiek, religia, kultura</i>, Warszawa 1967. • Freud S., <i>Kultura jako źródło cierpień</i>, Warszawa 2013. • Freud S., <i>Totem i tabu</i>, Warszawa 1993. • Jenkins H., Ford S., <i>Rozprzestrzenialne media. Jak powstają wartości i znaczenia w usieciowanej kulturze</i>, Łódź 2019 i/lub Jenkins H., <i>Kultura konwergencji. Zderzenie starych i nowych mediów</i>, Warszawa 2007. • Jenks Ch., <i>Kultura</i>, Poznań 1999. • Jung C. G., <i>Archetypy i nieświadomość zbiorowa</i>, Warszawa 2011. • Karoń K., <i>Historia antykultury. Podstawy wiedzy społecznej</i>, Warszawa 2018. • Kluszczyński R. W., <i>Spółczesność informacyjna. Cyberkultura. Sztuka multimediów</i>, Kraków 2002. • Korzeniewski B. (red.), <i>Przemiany pamięci społecznej a teoria kultury</i>, Poznań 2007. • Kossak J., <i>Teoria kultury Karola Marksa i problemy współczesnego humanizmu</i>, Warszawa 1987. • Kreft J., <i>Władza algorytmów. U źródeł potęgi Google i Facebooka</i>, Kraków 2019. • Kuper A., <i>Kultura. Model antropologiczny</i>, Kraków 2005. • Levi-Strauss C., <i>Antropologia strukturalna</i>, Warszawa 2001.

- Lindqvist S., *Wytępić całe to bydło*, Warszawa 2009.
- Lister M. (i in.), *Nowe media. Wprowadzenie*, Kraków 2009.
- Lister M., Dovey J., Giddings S., Grant I., Kelly K., *Nowe media. Wprowadzenie*, Kraków 2009.
- Manovich L., *Język nowych mediów*, Warszawa 2006.
- Mauss M., *Socjologia i antropologia*, Warszawa 1973.
- Mencwel A. (red.), *Wiedza o kulturze: Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów*, Warszawa 2005.
- Nick Dyer-Witheford, Greig de Peuter, *Gry imperium. Globalny kapitalizm i gry wideo*, Toruń 2019.
- Nowicka E. (red.), *Świat człowieka, świat kultury*, Warszawa 2000.
- Nycz R. (red.), *Postmodernizm. Antologia przekładów*, Kraków 1996.
- Ritzer G., *Makdonaldyzacja społeczeństwa*, Warszawa 2003.
- Said E., *Kultura i imperializm*, Kraków 2009.
- Siniugina L., *Pasje poskromione: Freuda teoria kultury*, Warszawa 1985.
- Smart B., *Postmodernizm*, Poznań 1998.
- Strinati D., *Wprowadzenie do kultury popularnej*, Poznań 1995.
- Zuboff S., *The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power*, New York 2019.
- Żmuda M., *Skrecz na winylu jako źródło poetyki hip-hopu*, „Kultura Współczesna” 2014, nr 4.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej